

תמיכה כלים ופתרונות

פרק 12 - תמיכה מבוסס פעילותות ABC

תוכן העניינים

1. כללי

תמחיר מבוסס פעילות ABC

שאלות

1) החשבונאות הניהולית עוסקת בעיקרה במילוי וניהול עלויות המתחווות בפירמה יצרנית. בעולם החשבונאות הניהולית אלו עושים הבחנה בין שני סוגי של עלויות: עלות ישירה ועלות עקיפה.

נדרש :

1. הגדר מהי עלות ישירה ועלות עקיפה.
2. מהי הבעיה העולה באשר לעליות עקיפות?

2) שיטת התמחיר המסורתית קובעת ביצוע העמסה של עלויות עקיפות של מוצרים שונים לפי מספר מחוללי עלות :

1. כמות שעות עבודה ישירות.
2. סה"כ עלות שעות עבודה ישירות.
3. כמות חומרי גלם.
4. סה"כ עלות חומרי גלם.

מנגד, שיטת תמחור מבוסס פעילות ABC) קובעת כי העליות העיקיפות "יועמסו" באופן מעט שונה על המוצרים השונים שהחברה מייצרת.

נדרש :

1. מהי הבעיה העולה בהקשר לשיטת התמחיר המסורתית להעמסת עלויות עקיפות?
2. הסבר כיצד יש לבצע העמסה של עלויות עקיפות לפי שיטת תמחיר מבוסס פעילות.

3) חברת "בלה" מייצרת שני מוצרים : כחול ואדום.

מוצר אדום	מוצר כחול	
70	100	יחסות מיצירות
3	2	צריכת חומרי גלם (ק"ג) ליחידה
15	10	מחיר ק"ג חומר גלם (₪)
4	6	שעות עבודה ישירות ליחידה
30	20	תעריף שעת עבודה ישירה

הנה כי החברה מבעודת העמשה של העליות העיקיפות לפי שיטת התמחייה המסורתית. החברה בחרה בסיס העמשה לעליות העיקיפות שהוא "סה"כ עלות שעוטה עבודה ישירות".
בחברה סך עליות עיקיפות בסכום של 50,000 ₪.

נדרש :

1. בצע ייחוס של העליות העיקיפות בחברה לכל מוצר כחול וכל מוצר אדום.
(שים לב כי הנדרש הוא סך עליות עיקיפות לכל יחידות מוצר אחת).

להלן נתונים לגבי מבנה העליות העיקיפות בחברה :

בקרת איכות למוצר	20,000
ארנונה	15,000
מחלקת שמירה	15,000
סה"כ	50,000

להלן מספר נתונים נוספים באשר לייצור בחברה :

מספר בדיקות איכות למוצר	מוצר כחול	מוצר אדום
30	20	2
5	10	8
שטח מחלקה הייצור		
כמות שומרים על המחלקה		

החברה בוחנת שימוש בשיטת תמחיר מבוסס פעילות.

נדרש :

2. בצע ייחוס של העליות העיקיפות בחברה לכל מוצר כחול וכל מוצר אדום, לפי שיטת תמחיר מבוסס פעילות.

(4) חברת ה"רפטן" מייצרת 3 סוגים של מוצרים : משקפות, מצפינים ואקדים. להלן נתונים לגבי מוצרים החברה :

כמה יחידות	משכבות	מצפינים	אקדחים
25	100	25	75
25	25	30	50 ₪
10	10 ₪	5 ₪	30 ₪
2	2	3	5
20	20	30	10 ₪
5	5	3	12 ₪
כמה חשמל (קוט"ש)	עלות משתנה ליחידה	מחיר ליחידה	כמה יחידות
כמה מזכירות במחלקה	עלות משתנה ליחידה	מחיר ליחידה	כמה יחידות

להלן מבנה העליות העקיפות בחברה :

מחלקה בקרת איכות	20,000
צפון	50,000
מחלקה C"א	30,000
סה"כ	100,000

החברה בחרה להעчис עליות עקיפות לפי שיטת ABC.

נדרש :

1. בצע ייחוס של העליות העקיפות בחברה למוצריה השונים.
2. חשב את הרוח של החברה ממירה מוצריה. הבחן בין סוגי המוצרים השונים.

5) יתרוניותו של תמחיר מבוסס פעילות ABC על התמחיר המסורי מرتبطה בהיבטים הבאים :

- I. תמחיר מבוסס פעילות חופש באופן נאות את עלות הסיבוכיות בייצור.
- II. תמחיר מבוסס פעילות קל ונוח יותר ליישום.
- III. תמחיר מבוסס פעילות מבליית את היתרונות שיש למפעל המתחרה בكونצראנים גדולים, אם יתמקד בייצור מוצרים חד-פעמיים בסדרות ייצור קטנות.
- IV. תמחיר מבוסס פעילות הוא, מעצם טיבו, תמחיר תרומה ולא תמחיר ספינה.

בחר את התשובה הנכונה :

- א. רק היגד I נכון.
- ב. רק היגד II נכון.
- ג. רק היגד III נכון.
- ד. רק היגד IV נכון.
- ה. כל ההיגדים נכוןים.

6) במפעל תעשייתי גדול מהוות עליות ניהול המחסן חלק מהוות עליות בתפעול. הבדיקות מעילות כי עיקר העליות נובעות מן הקליטה הראשונית של החומרים הנרכשים. המפעל מישם גישת תמחיר מבוסס פעילות ABC.

מהו מחולל העלות המתאים ביותר להסביר עליות ניהול המחסן?

- א. מספר השורות בתעודות המשלוח הנכנסות.
- ב. מספר העובדים במחסן.
- ג. מספר השעות הנוספות ששולם לעובדי המחסן.
- ד. ההיקף הכספי של הקניות.
- ה. מספר הפריטים שעלוותם (ליחידה) נמוכה מ-10%.

7) לפניכם היגדים הדנים במערכות תמחיר מבוססת פעילותות ABC :

- I. מערכת תמחיר מבוססת פעילותות הינה מערכת של תמחיר ישיר ולכון מתאימה לקבלת החלטות בטוחה קצר.
- II. מערכת תמחיר מבוססת פעילותות מתאימה במיוחד למחיר לפי תהליכיים.
- III. מערכת תמחיר מבוססת פעילותות מתאימה במיוחד לייצור המוני של סוגי מוצרים ספוריים.
- IV. מערכת התמחיר המסורתית יודעת להקצות טוב יותר את "עלות המרכיבות" מאשר תמחיר מבוססת פעילותות.

בחר את האפשרות הנכונה :

- A. היגד I נכון.
- B. היגד II נכון.
- C. היגד III נכון.
- D. כל ההיגדים נכונים.
- E. כל ההיגדים שגויים.

- 8) חברת "תמיروس" דנה לאחרונה בישום מערכת תמחיר מבוססת פעילותות. לאחרונה קיימה החברה דיון באשר לשיטת התמחיר החדשה לעומת שיטת התמחיר שקדמה לה, שהיא השיטה המסורתית.
- I. התמחיר המסורתלי לא התמודד עם עלויות "לא יצרניות" כמו עלויות שיווק והפצה, מכיוון שלפי עקרונות חשבונאיים מקובלים, עלויות אלה אינן מהוות חלק מעלות המוצר. לעומת זאת, גישת תמחיר מבוססת פעילותות מתמודדת עם עלויות אלה.
 - II. העמסת עלויות עקיפות בגין שיטת תמחיר מבוססת פעילותות מתעלמת מהסבירויות בייצור, ו"קונסטט" מוצרים מוביילים בעלי נפח ייצור גבוה ועלות ישירה גבוהה יחסית.
 - III. שיטת תמחיר מבוססת פעילותות מעnika מידע מלא יותר למנהלים בחברה באשר לשימוש במשאבי החברה לצורך ייצור.

בחר את האפשרות הנכונה :

- A. היגד I נכון.
- B. היגד II נכון.
- C. היגד III נכון.
- D. היגדים I ו-II נכונים.
- E. כל ההיגדים נכונים.

9) לאחרונה החליטה חברת "צמיגי מוטוי" לשקל החלטת מחיר תמחיר, ולישם בחברה מערכת תמחיר מבוסס פעילות ABC. דירקטורי א' בחברה מתנגד להצעה. לדבריו, אין טעם במעבר לשיטת תמחור שונה מזו הנהוגה בחברה. יתרה מזאת, הדבר ייצור שינוי דרמטי ברוחות השנתי של החברה מפעילוותיה. דירקטורי ב' מתנגד אף הוא להצעה. לדבריו, מערכת ABC מעמיסה על המלאי של החברה עלויות עקיפות כדוגמת עלויות שיווק וניהול, בעוד שעלות המלאי נדרשת לכלול אך ורק עלויות עקיפות שמקורן בייצור.

להלן מספר היגדים :

- I. דירקטורי א' צודק.
- II. דירקטורי ב' צודק.
- III. מערכת תמחיר מבוסס פעילות מפקחת באופן נאות יותר על עלויות הייצור היישירות.
- IV. היעד העיקרי של שיטת תמחיר מבוסס פעילות ABC היא למקד תשומת לב ניהול לאופן שבו נecessים משאבי החברה.

בחר את האפשרות הנכונה :

- א. רק היגד I נכון.
- ב. רק היגד II נכון.
- ג. רק היגד III נכון.
- ד. רק היגד IV נכון.
- ה. רק היגדים I ו-IV נכוןים.

10) חברת "המשקפיים של אפי" מייצרת שני סוגי משקפיים : שם ומשקפי קרייה. להלן נתונים לגבי מוצר החברה :

סה"כ	מחלקה משקפי קרייה	מחלקה משקפי שימוש	
עלות ישרה			
40,000	40	20	
	10,000	30,000	כמות מייצרת ונמכרת
מחיר מכירה			
550	100	50	
שיעור עבודה מוכרים			
	350	200	

סך אומדן העלות העקיפות לשבוע הינו 500,000 ₪.

הנicho כי ה

עלויות העקיפות מועמסות לפי סך מחזר הכנסות המשקפיים הנמכרות. מהו סכום ה

עלויות העקיפות שיש להעmis על זוג אחד של משקפי קריאה?

- א. 40 ₪.
- ב. 20 ₪.
- ג. 12.5 ₪.
- ד. 0.2 ₪.
- ה. 10 ₪.

הנicho כי ה

עלויות העקיפות מועמסות לפי סך מחזר הכנסות המשקפיים הנמכרות. מהו סך רווחי החברה מכירות משקפיים (שימוש וקריאה)?

- א. 1,000,000 ₪.
- ב. 2,000,000 ₪.
- ג. 3,000,000 ₪.
- ד. 4,000,000 ₪.
- ה. 5,000,000 ₪.

הנicho כי החברה החליטה לזרוף את ה

עלויות העקיפות למוצרים השונים בהתאם לשיטת התמlixir המבוסס פעילות ABC. לשם כך נאפו הנתונים הבאים:

מכלול ה <ul style="list-style-type: none">עלויות	סכום לשבוע (₪)	סוג ה <ul style="list-style-type: none">עלויות
סך ה <ul style="list-style-type: none">עלויות הישרה של המשקפיים	200,000	מחלקת רכש
שעות עבודה מוכרים	120,000	תחזוקת משקפיים
כמות משקפיים מיוצרים ונמכרים	180,000	אריזה ו <small>משלוח</small>
	500,000	סה"כ

מה סכום ה

עלויות העקיפות שיש לייחס לזוג אחד של משקפי קריאה?

- א. 20.13
- ב. 21.94
- ג. 24.02
- ד. 25.67
- ה. 28.01

הנicho כי העליות העיקיפות מועמסות לפי שיטת תמחיר מבוסס פעליות ABC.
מהו סך רווחי החברה מכירות משקפים (שם וקריה)?

- .א. 1,000,000 ₪.
- .ב. 2,000,000 ₪.
- .ג. 3,000,000 ₪.
- .ד. 4,000,000 ₪.
- .ה. 5,000,000 ₪.

11) חברת "הקלבררי" פועלת בשלושה מגזרי פעילות :

מגזר א':	יצור נייר
מגזר ב':	יצור פלסטיק
מגזר ג':	יצור מתכת

מכירות החברה מתחולקות באופן הבא :

- א' 45%
- ב' 15%
- ג' 40%

לאחרונה פרסמה החברה את דוחותיה הכספיים לשנת 2012 :

סה"כ	מגזר ג'	מגזר ב'	מגזר א'	הכנסות
90,000	36,000	13,500	40,500	
(70,000)	(29,400)	(9,100)	(31,500)	הוצאות המכר
20,000	6,600	4,400	9,000	רווח גולמי

להלן נתונים על העליות העיקיפות בחברה. עליות אלה אינן כוללות בעלות המכ"ר :

2,000	הוצאת מכירה ושיווק (משתנות)
10,000	הוצאת אחזקה (משתנות)
6,000	כיזל מכונות (משתנות)
1,000	הנהלה וככלויות (קבועות)

מהו שיעור הרווח התפעולי מסך המכירות של מגזר ב' לשנת 2010 כאשר בסיס העמסה של העליות העקיפות הינו מחזור המכירות?

- שיעור הרווח התפעולי של מגזר ב' יהיה כ-1.1%.
- שיעור הרווח התפעולי של מגזר ב' יהיה כ-8.5%.
- למגזר ב' לא יהיה רווח אלא הפסד.
- שיעור הרווח התפעולי של מגזר ב' יהיה כ-3.5%.
- שיעור הרווח התפעולי של מגזר ב' יהיה כ-11.5%.

לאחר דיון בדיקטוריון החברה, הוחלט לבחון את רווחיות המגזרים לפי שיטת תמחיר מבוסס פעילות (ABC) ולפועל בהתאם למצאים כדי להגדיל את הרווחיות של החברה. סמנכ"ל התפעול של החברה קבע את בסיסי העברה הבאים לצורך שיטת התמחיר החדשה:

בהתאם למספר לקוחות בכל מגזר	הוצאות מכירה ושיווק:
בהתאם לסך שעות המכונה בכל מגזר	הוצאות אחיזה:
בהתאם למספר המכונות בכל מגזר	הוצאות כיוול מכונות:
בהתאם למספר העובדים בכל מגזר	הוצאות הנהלה וככלויות:

כמו כן, סיפק סמנכ"ל התפעול את הנתונים הבאים לגבי המגזרים (לשנת 2010):

מגזר	א'	ב'	א'
כמות לקוחות	50	5	10
כמות מכונות	2	6	2
שעות עבודה לכל מכונה	1,000	3,500	2,000
מספר עובדים	100	40	20

מהו שיעור הרווח התפעולי מסך המכירות לשנת 2010 אשר יחושב במגזר ג' אם החברה תשתמש בשיטת תמחיר מבוסס פעילות להעמסת העליות העקיפות:

- שיעור הרווח התפעולי במגזר ג' יהיה כ-1.1%.
- שיעור הרווח התפעולי במגזר ג' יהיה כ-4%.
- שיעור הרווח התפעולי במגזר ג' יהיה כ-14.5%.
- שיעור הרווח התפעולי במגזר ג' יהיה כ-6.9%.
- למגזר ג' לא יהיה רווח אלא הפסד.

הנicho עתה כי החברה שוקלת להפסיק את פעילותו של מג'זר א', דבר שבחברה יותר את פעילות מג'זר ב'. הנicho כי בעקבות הסגירה לא יחול כל שינוי בסך העלות הקבועות (הנהלה וככלויות).

חשבו את השפעת מהלך זה על הרווח התפעולי של החברה לשנת 2010 כפי שהוא על בסיס שיטת תמהיר מובוסט פעילות:

- א. הרווח התפעולי של החברה יהיה גובה ב-1,121 ש"ח.
- ב. לא יהיה כל שינוי ברווח התפעולי של החברה.
- ג. הרווח התפעולי של החברה יהיה נמוך ב-5,400 ש"ח.
- ד. הרווח התפעולי של החברה יהיה גובה ב-1,500 ש"ח.
- ה. הרווח התפעולי של החברה יהיה נמוך ב-6,000 ש"ח.